

[Indenrigsministeren.]

civile værnepligtige i bunkers uden vinduer med cement, således at der faktisk ikke kunne ske noget. Jeg håber og tror på, at de, der kommer i lejrene, virkelig opfører sig ordentligt og på en ordentlig måde viser, at de også gerne vil bidrage til — hvad jeg gerne vil være lydhør over for — ændringer i lejrene, således at vi kan skabe andet og måske mere meningsfyldt arbejde end det, der i øjeblikket er.

Hr. Svend Haugaard var inde på betænkningen og var altså enig med mig i, at det nok ikke var rigtigt, at man skulle lovfæste på nuværende tidspunkt. Man kan jo i nogle situationer vende spørgsmålet om og sige, om der ikke er nogle, der har fortabt retten til at være militærnægtere ved deres opførsel.

Jeg har ikke generaliseret og vil ikke generalisere, det har jeg tidligere givet udtryk for, men når hr. Svend Haugaard var inde på spørgsmålet om Jehovas Vidner og spørgsmålet om fritagelse her — det var hr. Frandsen, og hr. Nordqvist var også — så må jeg sige, at jeg har nu mine betænkneligheder. I Sverige er der betydelig skrappe regler for militærnægtere, mod at Jehovas Vidner er fritaget, og jeg vil spørge, om indlæggene skal forstås på den måde, at man ønsker den tilstand oprettet, at Jehovas Vidner bliver fritaget, mod at man strammer på andre områder? Det er, ligesom der er en balance dér. Jeg er parat til at drøfte spørgsmålet i et udvalg, men jeg tror på, at man skal være opmærksom på konsekvenserne af at gøre det over for én bestemt religiøs organisation. Andre religiøse organisationer kan med lige så stærk tro og lige så stærk bekendelse til deres religiøse organisationer forlange, at de får den samme retsstilling som Jehovas Vidner. Derfor er jeg på forhånd meget betænkelig ved, at vi kører den linje, men som sagt er jeg parat til at tale om det i et udvalg.

Hr. Svend Haugaard var også inde på civilforsvaret, hvor han ligeledes ønskede mere meningsfyldt arbejde. Vi har et intensivudvalg, som undersøger tilrettelæggelsen af arbejdet inden for civilforsvaret. Vi har været inde på, om civilforsvaret kunne gå ind i forureningsbekæmpelsen, og det har man også været inde på for civile værnepligtige; det er et spørgsmål, vi arbejder med.

Hr. Nordqvist var, som jeg sagde før, inde på Jehovas Vidner og talte om moralen inden for Jehovas Vidner. Den skal jeg overhovedet ikke tage stilling til. Hvis man diskuterer på det religiøse område, bliver man straks lidt mere usikker, men jeg kan i den forbindelse en gang imellem undre mig over, at mange fra religiøse områder gerne vil have de goder, som man skaber i samfundet, men bare ikke vil påtage sig pligterne ud fra deres overbevisning.

Hr. Frandsen var meget overrasket over, at man mødte en afvisning fra socialdemokratiet. Det må dog bero på en vurderingsfejl. Når socialdemokratiet afviser, så er det ud fra den betragtning, at vi ønsker at stille de unge lige, og det kan hr. Frandsen ikke være uenig i. For at skabe lighed må der være en ulighed. Denne ulighed består dels i en mere bekvem tjeneste, dels i en længere tjenestetid, som modsvarer de ubehageligheder, som de mange unge, der kommer ind ved militæret, kommer ud for.

Hr. Frandsen var inde på, at vi skulle nedlægge lejrene. Skal modstykket så være — det vil jeg da gerne spørge hr. Frandsen om — en tvangsmæssig udstationering af dem, der har ønsket at komme i lejrene, hvor de frivilligt har været? Jeg tror ikke, det er en særlig farbar vej tvangsmæssigt at udstationere nægttere. Jeg tror ikke, det giver noget godt resultat, hverken for den enkelte eller for dem, han tvangsmæssigt er anbragt hos. Endelig skal man erindre sig én ting mere, at udstationering er frivillig. De institutioner, der tager dem, tager dem frivilligt, og dér kan vi ikke tvinge dem ud.

Hr. Frandsen var også inde på spørgsmålet om kommunerne. Jeg beklager, at kommuner generelt siger, at de ikke vil have militærnægtere, og jeg skal meget gerne tale med disse kommuner, som det drejer sig om, men jeg gør endnu en gang opmærksom på, at kommunerne også er frit stillet; det er dem, der bestemmer, om de vil have dem. Men jeg håber som sagt, at de vil tage imod dem.

Med hensyn til de 15 pct. nægttere er jeg enig i, at det er tallet. Men så sagde hr. Frandsen noget, som lød mærkeligt i mine ører. Han sagde nemlig: vi vil have lovfæstet nugældende praksis for at få en garanti mod, at de får ringere vilkår, hvis der kommer færre militærnægtere. Jeg synes netop,